

KIS-837 – Gl. **loyalisme** (p. 57), **puritanisme** (p. 57), **pigment** (p. 58), **-mersion** (p. 59), **fluviatile, fluviomètre** (p. 59), Br. **feulañ** (p. 60)

(MME ha GE – 05-06 01 05)

LOYALISME

[MME – 05 01 05] VALL ha DCFB a ro Br. *lealegezh* a-dal da Gl. *loyalisme* ha *lealek* / *lealeg* a-dal da *loyaliste*. GEAK a chom gant *lealegezh* hep reiñ na pennanv nag adanv. Iskis e kavan an dibaboù-se. Gortoz a raen kentoc'h *lealouriezh* ha *lealour* evel ma kaver boas evit *-isme* ha *-iste*.

[GE – 06 01 05] Arabat loc'hañ diwar furmoù gallek pe saoznek al lostgerioù evit divizout al lostger brezhonek a zere. Al lostger Gl. *-iste* a vez arveret a-dreuz hag a-hed (sl. *chimiste, baptiste, pugiliste, autonomiste, douarneniste*). Roparz HEMON, en e roll *Gerioù etrevroadel* en deus klasket diboubañ ar bloue, met dre ziazezañ war ar furmoù hepken en deus kentoc'h gwashaet ar mesk. Ne c'haller ket luniañ ar c'hevatal brezhonek hep mont d'ar ster bewech. An termenoù Sz. *loyalism, loyalist* zo istorel en orin : merkañ a raent ar fealded d'ar roueelezh vreizhveuriat (ent gerdarzhel : "feal(ded) d'ar lezenn"). Un damblakadur a reas VALLÉE o luniañ *lealegezh, lealek* ; kenkoulz all en dije savet *fealegezh, fealek*, kenkoulz all : *lealour, lealouriezh* pe zoken *leal* (aa. ha g. ls. *lealion*), *leal(i)ezh*... Da 'm meno, o vezañ m'en deus kinniget *lealek, lealeg, lealegezh*, n'eus abeg ebet da zilezel ar furmoù-se.

PURITANISME

[MME – 05 01 05] Al lostgerioù a denn d'ar relijion... VALL a ro Br. *puritaniezh* ha GEBR a ziforc'h *puritanelezh* ha *puritanegezh* a-dal da Gl. *puritanisme*. Mont a ra DCFB a-du gant VALL. A-hend-all e chom GEBR

gant Br. *protestantiezh* hepken evit Gl. *protestantisme*, hep diforc'hiñ etre *protestantelezh* ha *protestantegezh*.

Gl. *anglicanisme*, *catholicisme*, *protestantisme*, h.a. a gav respontoù o vont a bep tu hervez ar geriadurioù... Daoust ha ne ve ket fur (hag aes) chom gant al lostger *-iezh* hepken. Mallus eo plediñ a-zevri hag embann ur roll eus ar rakgerioù hag al lostgerioù gant ar sterva a glot ganto. Pennadoù zo amañ hag ahont. Daoust hag ur roll eus ar pennadoù-se zo bet savet ganeoc'h ?

[GE – 06 01 05] Un evezhiadenn heñvel zo d'ober a-zivout ar relijionoù ; an termenou brezhonek a vez luniet evel ma teu e teu evit a sell an termenou hollek : *kristeniezh*, *katoligiezh*, *protestantiezh*, *anglikaniezh*, *puritaniezh*, *boudaegezh*, *hindouegezh*, *badezouriezh* (valleeg *badezour* ha hemoneg *batist* — kv. *sofist* arveret hiziv kentoc'h eget an hemoneg *sofour*). Evel a welez, ar son kentoc'h eget ar ster a vlegn furmidigezh an termenou-se : hakr d'ar skouarn e vije *katoligegezh*, *boudaiezh*... Evit ar c'healioù deveret, evel just, e kement ha ma asant ar skouarn, e c'haller diawelout deveradoù evel *puritanelezh* (ar bezañ puritan, hollad al luskadoù puritan), *puritanegezh* (an tued, an tech d'an emzalc'hioù, d'ar mennozioù puritan). Sl. La-14 396 an deveradoù *boudaat*, *boudaelezh*, *boudaegezh*.... En domani-mañ, forzh penaos, derc'hel kont eus ar ster da gentañ hep fiziout betek re er furmoù gallek pe saoznek. Soliusoc'h (betek ur poent) eo an alamaneg ; keñveriañ : *Christenheit*, *Christenwelt*, *Christentum*, *Christengemeinde*, *Christenlehre*, *Christlichkeit* (damsoñj 'm eus a vezañ lennet tu bennak termenou brezhonek luniet diwar skouer ar gerioù alamanek-se).

PIGMENT

[MME – 05 01 05] Ober a reer gant Br. *livegenn* a-dal da Gl. *pigment* (cf. *Preder* 147 26 & 64-65 88). VALL, NDBF ha DCFB a reas gant *enlivad*-ha deveradoù. Geriaouegoù *Diwan* ha GBAV a ginnig Br. *pigmant*, na mui na ken. Adkemer a ris *livegenn* e GBAHE hag e arverañ en un dornlevr evit ar grennarded : *Ar c'hoadegi tomm*. Met ne welan ket e ve bet luniet deveradoù all diwar *liveg*-... Daoust ha soñjal a c'heller e Br. *livegañ*, Gl. *pigmenter* ; Br. *livegadur*, Gl. *pigmentation* ; Br. *livegel*, Gl. *pigmentaire* ?

[GE] Ya, ober a ran gant Br. *livegenn*. Setu un alberz eus ar geriennoù dastumet diwar an testennoù eus GEVE.ms. :

Erythème pigmenté *eritem livegennek*
 Épithélium pigmentaire *epitelienn livegat*
 Cirrhose pigmentaire *kirroz livegennus*
 Calculs pigmentaires *grouan livegennek*
 Fonction pigmentaire *arc'hwel livegennel*
 Pigment mélanique *livegenn velanek*
 Pigmentation anormale de la peau *livegad ezreol eus ar c'hroc'hen*
 Tache pigmentaire de la peau, chloasma, *gourlivegad*

Evel a welez, ne glot ket ar stervaoù : an adanv Gl. *pigmentaire* en deus meur a generadur.

-MERSION

[MME – 05 01 05] Kavout a reer e Gl. *émersion, immersion, submersion* hag ar verboù a ya ganto, cf. La. *(e)mergere* hervez Robert. Gant lod anezho kemeradurioù boutin, ha kemeradurioù skiantel pe arskiantel. Evit lod eus ar c'hemeradurioù-se e c'heller ken aes ha tra ober gant Br. *divorañ, dizourañ, diveuziñ, diouelediñ, displujañ*, h.a. (hemañ diwezhañ da skouer diwar-benn ur morvil, ul lestr-spluj...). Quid a-zivout ar c'hemeradurioù all ? Daoust hag ur pennad bennak zo bet embannet e LAVAR ?

[GE – 06 01 05] An termenoù a venegez a-geñver gant deveradoù *-mersion* a glot gant ar c'hemeradurioù liesseurt a zo d'ar re-mañ. Evidon, er brederouriezh e 'm eus pledet dreist-holl gant Sz.Gl. *e/émergence, e/émergent* e meur a lec'h, da skouer e KIS-702 – An devoned hag an eskoriñ, La-14 58-64.

FLUVIATILE, FLUVIOMÈTRE

[MME – 05 01 05] Hag arveret (pe savet) eo bet Br. *stêrdrigat* a-dal da Gl. *fluviatile* ? N'en kavan ket e La-09 diwar-benn an ekologiezh. – Daoust ha bastañ a ra Br. *stêrventer* a-dal da Gl. *fluviomètre* ha *stêrventel* a-dal da *fluviométrique* ?

[GE – 06 01 05] Damheñvelster eo an termenou Gl. *fluviatile*, *amnicole*, *potamique* (sl. La-09 156-179). An arver hepken a roy da c'houzout ha termenou ouzhpenn Br. *stêdrigat* zo ezhomm. A-zivout Gl. *fluviomètre*, *fluviométrie* : en hevelep ster e reer gant Gl. *fluviographe*, *fluviographie*. Pezh a zo e kont eo live an dour en ur stêr hag argemmoù al live-se. Daou ziskoulm : pe heuliañ ar boaz hon eus kemeret da amprestañ anvadoù allyezh an ardivinkoù eus ar seurt (allyezh, ha nann etrevroadel bepred — da skouer en degouezh emañ Al. *Pegelstandsmesser*) hag ober gant Br. *fluviometr*, *fluviometriñ*, *fluviograf*, *fluviografiñ* (un doare da hepkoriñ al lostgerioù ponner *-iezh*, *-erezh* eo ober gant ur verb, rak eus un ober ez eus anv amañ) ; pe sevel un termen dre loc'hañ diwar ar sterioù (ha n'eo ket dre blakañ diwar ster ar c'hedrannou). Ster klok Gl. *fluviomètre*, *fluviographe* eo : « benveg da lerc'hwezañ argemmoù live ur stêr ». Ober a rafen gant Br. *livewezer*, *livewezañ* (ha *livewezerezh*, h.a.) pe, gwell, gant *rezwezer*, *rezwezañ*. Un arver heñvel eus *rez* a gaver gant “*rezverker* g., benveg da lakaat a-wel live ul liñvenn...” (DA64 104).

FEULANÑ

[MME – 05 01 05] Ar verb *feulañ* zo roet e GIBR hep daveenn gant ar ster Gl. *frétiller*, diwar VALL moarvat (cf. *frétiller*, *gambiller*, *pétiller*, *pimpant* (*faire le p-*), *sémillant* (*être*), *se trémousser*).

Kavet em eus div skouer anezhañ implijet war tachenn ar c'heginañ :

feulañ

• (1933) *CDFI 7 janvier*. trizek vi o frita (...) hag eun hanter-dousenn pastellou kig-moc'h mokedet o **feula** en o c'hreiz. • (1936) *CDFI 21 Mars*. viou (...) da **feula** war ar baelon.

E c'hell bezañ hor befe amañ un implij skeudennek... Kavout a ra din kompren : ar vioù, ar c'hig moc'h o fritañ en druzoni, hag o trouzal evel ma ra an traoù o fritañ, o rouzañ en amanenn da skouer. Skouerioù all a vefe ezhomm evit bezañ sur eus ar ster.

DCFB a ro ur skouer tennet eus ABKE er pennad **caracoler**.

Ne 'm eus kavet netra e danvez geriadur G. ESNAULT (zo ennañ forzhik a skouerioù bet digant Loeiz AR FLOC'H (PLAKOU) en doa pourchaset kalz a zanvez da VALLÉE).

Marteze e c'hello talvezout da YBAN evit e c'heriadur ar Geginouriezh ; gwelloc'h marteze diskoachañ skouerioù all. Derc'hel a rin da glask.